„Una din marile mulţumiri ale vieţii e să te ştii om bun”. (Ioan Slavici)



Dreptul

Săptămînal juridic

ISSN 1857-3185

VINERI
11 aprilie
2014
Anul XIII
nr. 14 (513)
8 pagini – 4 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova
Universitatea de Studii Politice şi Economice Europene „Constantin Stere” din Moldova
Uniunea Juriştilor din Moldova

Redactor-şef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: *Irina BUREA*, *Lilia DUMINICA*
Jurist: *Vitalie MODRÎNGĂ*
Redactor-stilizator: *Corina BERZOI*
Asistenţă computerizată: *Maria BONDARI*
Contabila: *Maria JOSANU*

Preşedintele Parlamentului îndeamnă UE să stabilească perspectiva de aderare pentru Moldova

Preşedintele Parlamentului, Igor Corman, a solicitat statelor membre UE să iniţieze planificarea procesului de aderare a Republicii Moldova şi a altor ţări ale Parteneriatului Estic la UE, în semn de recunoaştere a rezultatelor eforturilor de integrare europeană. Solicitarea a fost făcută în cadrul Conferinţei preşedinţilor parlamentelor ţărilor membre ale Uniunii Europene, care a avut loc, la Vilnius, Lituania.

„Cred că a venit timpul să fie recunoscută perspectiva europeană pentru ţările ca Republica Moldova, care s-au angajat plenar şi constant în procesul de integrare europeană”, a declarat Igor Corman, specificînd că oferirea unei perspective clare de aderare la UE va contribui la consolidarea forţelor progresiste şi proeuropene din statul nostru.



Cu referire la situaţia din regiune, preşedintele Parlamentului a declarat că Republica Moldova optează pentru o abordare orientată spre cooperare, fără confruntări, şi că ţara este interesată să dezvolte relaţii bune atît cu Ucraina, cît şi cu Federaţia Rusă. „A impune cuiva să aleagă între Vest şi Est nu este corect”, a subliniat Igor Corman.

Cu prilejul conferinţei de la Vilnius, Igor Corman a avut întrevederi cu mareşalul Senatului Poloniei, Bogdan Borusewicz, şi cu preşedinţii Camerelor Deputaţilor din Parlamentele Cehiei şi României, Jan Hamacek şi Valeriu Ştefan Zgonea.

„Integrarea europeană nu este o alegere, ci o necesitate”

Pentru Republica Moldova integrarea europeană nu este o alegere geopolitică, ci o necesitate. De această părere este preşedintele Parlamentului, Igor Corman, exprimată într-un interviu televizat. Totodată, şeful Legislativului a menţionat că, alegînd parcursul european, Moldova va continua să menţină relaţii bune cu Federaţia Rusă.

„Pentru Moldova nu există o altă cale, decît cea europeană, de modernizare a ţării. Există o singură cale posibilă – implementarea standardelor europene şi valorificarea susţinerii din partea Uniunii Europene. Evident, sîntem interesaţi să păstrăm relaţii bune cu Rusia”, a declarat Igor Corman.

Referindu-se la problema transnistreană, Igor Corman a declarat că autorităţile de la Chişinău vor pleda în continuare pentru menţinerea formatului „5+2” în procesul de negocieri şi pentru soluţionarea politică a conflictului. Preşedintele Parlamentului a mai spus că Moldova este extrem de interesată de stabilizarea situaţiei din Ucraina. În acelaşi timp, Chişinăul se pronunţă pentru integritatea teritorială a statului vecin, însă nu se va implica în treburile interne, a punctat Igor Corman.

Ambasadorul UE la Chişinău sugerează moldovenilor să caute oportunităţi legale de a lucra în Europa

Ambasadorul UE la Chişinău, Pirkka Tapiola, sugerează cetăţenilor moldoveni să nu încerce să profite de regimul liberalizat de vize cu UE pentru a munci în statele europene, ci să caute oportunităţi legale dacă vor să lucreze acolo.

Precizări în acest sens oficialul european a făcut în cadrul unei emisiuni televizate, în ziua în care a fost semnată decizia de abolire a regimului de vize pentru moldoveni în spaţiul UE. El a spus că această decizie nu este un cadou, ci este un lucru meritat de Chişinău, care a realizat toate reformele necesare.

Regimul liberalizat de vize oferă doar dreptul de a călători pe termen scurt în zona Schengen, în cadrul UE, nu oferă însă şi permis de lucru, a precizat diplomatul. „Dacă cineva va fi găsit că lucrează fără permis de muncă, posibilităţile de a reveni în UE pentru această persoană vor fi limitate”, a explicat P. Tapiola.

Flash

Executorii judecătoreşti din autoproclamata rmn au obţinut dreptul la portarmă

Autorităţile separatiste din regiunea transnistreană au operat modificări în aşa-numita lege cu privire la executorii deciziilor judecătoreşti. Acestea prevăd folosirea de către funcţionarii respectivi a forţei fizice, mijloacelor speciale şi armelor, susţin surse locale.

Potrivit unui comunicat, „metodele de forţă vor fi folosite de către executorii deciziilor judecătoreşti pentru a da ripostă ameninţărilor cu armă, atacurilor armate în grup sau altor manifestări ce prezintă pericol pentru viaţă ori pentru inviolabilitatea bunurilor materiale”.

Dreptul la portarmă nu va fi aplicat faţă de femei, persoane în vîrstă şi cu grad de invaliditate, precum şi faţă de minori.

De la întîi mai serviciile prestate de „Moldtelecom” se vor majora

Începînd cu data de întîi mai, compania „Moldtelecom” SA va majora tarifele pentru serviciile de acces la Internet cu 10 lei.

Internet providerul îşi argumentează majorarea prin creşterea constantă a preţurilor atît pe piaţa internă, cît şi pe cea externă, ceea ce a contribuit la majorarea preţurilor de acces la reţeaua Internet, subliniind în acelaşi timp că „se depun eforturi maxime pentru a preveni creşterea tarifelor pentru accesul la reţea”.

În declaraţia Serviciului de presă al companiei „Moldtelecom” se spune că majorarea tarifelor îi va viza doar pe proprietarii a patru pachete din cele 33 existente.

Ultima creştere a tarifelor de acces la Internet a avut loc în luna august 2013.

Participanţii la lichidarea catastrofei de la Cernobîl vor primi compensaţii mai mari

Persoanele care au participat la lichidarea avariei de la Cernobîl vor primi compensaţii majorate de la 409 la 550 de lei pe lună (circa 30 de euro). O hotărîre în acest sens a fost aprobată, recent, de Guvern.

Ministerul Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei a venit cu această iniţiativă după multe adresări ale Asociaţiei Obşteşti „Societatea Cernobîl din Republica Moldova”.

Proiectul prevede majorarea cuantumului compensaţiei lunare menţionate la 525 lei/lună şi a intrat în vigoare de la 1 aprilie curent. Totodată, ministerul informează că cei 525 de lei vor fi indexaţi automat conform prevederilor legale cu 4,6%. Pentru implementare, din Bugetul de stat au fost alocate suplimentar circa 3 mil. lei.

În Republica Moldova primesc în prezent compensaţie bănească lunară circa 2100 persoane care au participat la lichidarea avariei de la Cernobîl.

Iarmaroace de Paşti, în sectoarele Capitalei

Iarmaroacele de Paşti nu vor mai fi organizate în centrul Capitalei. Chiar dacă mai mulţi producători au solicitat Primăriei Chişinău autorizaţie pentru a vinde în perimetrul PMAN, municipalitatea spune că va strămuta iarmaroacele în sectoarele Capitalei.

Amintim că, tradiţional, în ajunul sărbătorilor de Paşti, în centrul Capitalei era organizat Iarmarocul de Paşti, unde erau comercializate produse alimentare specifice sărbătorilor – cozonac, pască, dulciuri, dar şi mărfuri nealimentare pascale.

De Paşti va fi circulaţie liberă între cele două maluri ale Nistrului

În cadrul unei conferinţe de presă, liderul separatist, Evgheni Şevciuk, a anunţat că Tiraspolul este de acord să asigure libera circulaţie în perioada sărbătorilor pascale.

Astfel, de sfintele sărbători, locuitorii de pe ambele maluri ale Nistrului vor putea călători fără obstacole din şi spre Transnistria.

Precizăm că anterior, autorităţile de la Chişinău au cerut reprezentanţilor din Transnistria să nu fie create obstacole în asigurarea liberei circulaţii pentru locuitorii de pe ambele maluri ale Nistrului, inclusiv pentru persoanele oficiale de la Chişinău, în perioada 20-21 aprilie şi 27-28 aprilie.

Herman Van Rompuy şi José Manuel Barroso vin la Chişinău

Preşedintele Consiliului European, Herman Van Rompuy, şi preşedintele Comisiei Europene, José Manuel Barroso, au anunţat că vor efectua o vizită în Republica Moldova, la invitaţia prim-ministrului Iurie Leancă.

Potrivit unui comunicat de presă al Guvernului, Herman Van Rompuy urmează să vină la Chişinău pe 13 mai, iar José Manuel Barroso - pe 11 iunie. Cei doi oficiali europeni vor discuta despre perspectiva europeană a Republicii Moldova.

Executivul de la Chişinău menţionează că vizitele celor doi oficiali se înscriu în contextul progreselor obţinute de Moldova în realizarea reformelor şi în procesul de apropiere de Europa, mai ales că în curînd urmează să fie semnat Acordul de Asociere dintre Republica Moldova şi Uniunea Europeană, iar cetăţenii moldoveni vor călători fără vize în spaţiul Schengen.

Exodul judecătorilor continuă. În sistemul judecătoresc au apărut 15 locuri vacante



În sistemul judecătoresc al Moldovei au apărut 15 locuri vacante. Asta deoarece Consiliul Superior al Magistraturii a aprobat, recent, cererile de eliberare din funcţie depuse de 15 judecători. În acelaşi timp, o solicitare nu a fost acceptată pentru că judecătorul riscă să fie concediat.

Nici unul dintre judecătorii care şi-au dat demisia nu a atins vîrsta de pensionare. Ei spun însă că pleacă din sistem pentru că au obosit şi au probleme de sănătate.

„Eu am obosit. Am lucrat 33 de ani! Nu cîştig nimic şi nu pierd nimic. Sînt bolnav, am un buchet întreg de boli”, a declarat un judecător din Străşeni.

Magistraţii au recunoscut că decizia lor este legată şi de recentele modificări la legea cu privire la statutul judecătorilor. Unul dintre amendamente se referă la micşorarea indemnizaţiei unice acordate după demisie sau pensionare. În prezent, mărimea compensaţiei este calculată în felul următor: salariul mediu este înmulţit cu numărul anilor lucraţi. În cazul unor judecători, acestе indemnizaţii pot fi de cîteva sute de mii de lei.

Ministrul Justiţiei nu exclude că unii magistraţi depun cereri de demisie pentru a reuşi să obţină indemnizaţii mai mari.

„Este un schimb de generaţii în sistemul judecătoresc. În ultimii patru ani, circa o treime din corpul judecătoresc a fost înnoit. Este un proces firesc şi normal”, a spus ministrul Justiţiei, Oleg Efrim.

După ce modificările vor intra în vigoare, indemnizaţia unică va fi egală cu şase salarii medii. De la începutul anului, din sistemul judiciar au plecat benevol peste 30 de magistraţi.

Cîţi moldoveni muncesc în Italia

În Italia, 10,5% dintre lucrători sînt străini şi numără 2 300 000 de persoane. Pe primul loc dintre străinii care muncesc sînt românii (peste 600 000), urmaţi de albanezi (293 000), marocani (153 000), ucraineni (144 000), filipinezi (142 000) şi moldoveni (95 000).

Datele se conţin în studiul „Criză economică şi muncă. Străini vs italieni”, publicat recent de Fundaţia italiană Leone Moressa.

Lucrarea explică cum a influenţat criza ocuparea străinilor din Italia. „Din datele 2007-2013 privind ocupaţia, ar părea că cel mai mult o resimt italienii, avînd în vedere că numărul lucrătorilor italieni s-a diminuat cu 7%, în timp ce cel al lucrătorilor străini a crescut cu 60%. Însă, în realitate cifrele absolute sînt înşelătoare. Cu alte cuvinte, numărul ocupaţiilor străinilor a crescut doar pentru că a crescut numărul de străini din Italia”, mai scrie sursa.

Datele certifică faptul că angajaţii străini se concentrează în trei sectoare specifice: 29% în servicii adresate persoanei, precum curăţenie, baby-sitting, îngrijire, spălătorii, coafură şi cosmetică, 18% în industrie şi 14% în construcţii.

Asistenţa domestică este munca cea mai întîlnită: o efectuează 15,4% dintre străini, cărora nu li se cere nici o calificare profesională particulară. Specializarea străinilor este în schimb solicitată în cadrul anumitor servicii personale - 11,4%, de exemplu la asistenţa bătrînilor cu afecţiuni grave, în construcţii - 8,2%.



Potrivit datelor prezentate, un efect al crizei pieţei muncii pentru străini este şi creşterea numărului angajaţilor străini în servicii turistice, în magazine şi activităţi agricole, numărul vînzătorilor, lucrătorilor din restaurante, sudorilor, tinichigiilor şi meşterilor angajaţi la finisarea construcţiilor rămîne stabil.

O concluzie a analizei demonstrează că, în general, în rîndul străinilor se diminuează profesiile cele mai înalte, micii întreprinzători, meşterii şi muncitorii specializaţi, în timp ce se amplifică muncile necalificate.

Salariile medii ale străinilor sînt mai mici cu 344 de euro faţă de cele ale italienilor (958 de euro faţă de 1302 euro).

Au fost iniţiate negocierile pe marginea Acordului operaţional dintre Republica Moldova şi Europol

La Haga, Regatul Ţărilor de Jos, a avut loc prima rundă de negocieri pe marginea Acordului operaţional dintre Republica Moldova şi Europol. Acest proces a fost iniţiat în cadrul unei recente vizite a reprezentanţilor Moldovei la Oficiul European de Poliţie (Europol).
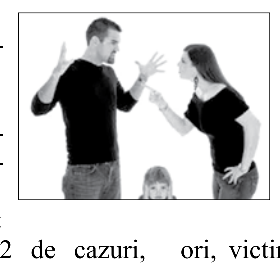
Potrivit Ministerului Afacerilor Externe şi Integrării Europene al Republicii Moldova, semnarea Acordului operaţional cu Europol va reprezenta un factor important în consolidarea cadrului regulator relevant, care ar permite schimbul de date interinstituţional şi va apropia Republica Moldova de standardele europene în domeniul afacerilor interne.

Din cadrul delegaţiei moldoveneşti au făcut parte reprezentanţii Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Afacerilor Externe şi Integrării Europene şi Centrului Naţional pentru Protecţia Datelor cu Caracter Personal, Ambasada Republicii Moldova în Olanda oferind sprijinul necesar pentru buna desfăşurare a vizitei.

Dialogul Chişinăului cu Europol a fost instituit în 2007 prin semnarea Acordului de Cooperare Strategică dintre Republica Moldova şi Europol, iar colaborarea bilaterală continuă este una strategică pentru parcursul european al Republicii Moldova, se spune într-un comunicat al MAEIE.

Numărul cazurilor de violenţă în familie s-a dublat

Cazurile de violenţă în familie sînt tot mai dese în Republica Moldova. Numărul acestora s-a dublat în anul curent, în comparaţie cu aceeaşi perioadă a anului trecut.



Potrivit dateleor statistice ale Ministerului Afacerilor Interne, în primele trei luni ale anului au fost înregistrate 452 de cazuri, dintre care 215 au fost trimise în judecată. În anul precedent, pînă la 1 aprilie fusese înregistrate 278 de cazuri de violenţă în familie.

Potrivit experţilor, majorarea numărului de cazuri înregistrate se datorează atît faptului că membrii comunităţilor au început să fie mai receptivi şi să semnaleze cazurile de violenţă pe care le cunosc, cît şi activităţii responsabililor de protecţia copilului, sănătate, protecţie socială, ordine publică, educaţie.

Potrivit datelor UNICEF, de cele mai multe ori, victime ale violenţei în familie sînt femeile şi copiii. În ultimele luni ale anului 2013, peste 6000 de copii au fost maltrataţi, iar fiecare a şasea femeie a fost cel puţin o dată victima unei forme de violenţă din partea soţului.

Republica Moldova susţinută de România în procesul de armonizare a legislaţiei

Armonizarea legislaţiei Republicii Moldova în conformitate cu standardele Uniunii Europene constituie un deziderat al ţării noastre dictat în special de aderarea la comunitatea internaţională.

Discuţii pe acest segment au avut loc, recent, între Natalia Suceveanu, directorul Centrului de Armonizare a Legislaţiei şi omologul său român, Horaţiu Răzvan Radu, subsecretarul de stat şi agentul guvernamental pentru Curtea de Justiţie a Uniunii Europene, în cadrul celei de-a doua reuniuni a Comisiei mixte Republica Moldova – România pentru Integrare Europeană, care s-a desfăşurat la Chişinău.

În mesajul său, N. Suceveanu a ţinut să mulţumească părţii române pentru sprijinul constant acordat în realizarea priorităţilor de cooperare identificate la prima şedinţă a Comisiei mixte, care a avut loc la 3 iulie 2012, la Bucureşti, informează Ministerul Justiţiei.

„Viitoarea cooperare va continua să se axeze pe preluarea experienţei României în procesul de evaluare a gradului de transpunere a acquis-ului Uniunii Europene pentru unele proiecte de acte naţionale prioritare. Ne referim la actele selectate în baza planurilor de armonizare a legislaţiei şi a Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, în special în partea ce ţine de instituirea Zonei de Liber Schimb Extinsă şi Cuprinzătoare dintre Republica Moldova şi Uniunea Europeană”, a mai menţionat Natalia Suceveanu. Sursa citată a adăugat că cele două ţări vor conlucra



la evaluarea mecanismului de cooperare pe platforma parlamentară în domeniul afacerilor europene, dar şi în ceea ce priveşte oferirea de către România a măsurilor naţionale de implementare a legislaţiei Uniunii Europene, care vor servi drept model pentru preluarea legislaţiei europene în legislaţia naţională.

La rîndul său, Horaţiu Răzvan Radu a remarcat acţiunile întreprinse după prima sesiune a Comisiei mixte Republica Moldova – România pentru Integrare Europeană. El a precizat că, în scopul preluării experienţei colegilor de la Bucureşti în domeniul armonizării actelor normative naţionale cu legislaţia europeană, mai mulţi angajaţi ai Centrului de Armonizare au efectuat stagii de pregătire practică şi au participat la seminare în cadrul Direcţiei Drept European şi Armonizare Legislativă de la Ministerul Afacerilor Europene din România.

În informaţia Ministerului Justiţiei se precizează că în urma discuţiilor ce au avut loc între cei doi oficiali, s-a decis că România va continua să ofere sprijinul în procesul de armonizare a legislaţiei naţionale a Republicii Moldova cu cea a Uniunii Europene. Astfel, colaborarea dintre structurile vizate ale celor două state (Centrul de Armonizare a Legislaţiei din cadrul Ministerului Justiţiei şi Ministerul Afacerilor Externe român) va consta în: oferirea expertizei pe termen scurt pe marginea unor proiecte de acte normative de importanţă majoră în domeniile prioritare de armonizare, identificate în Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană; organizarea stagiilor/vizitelor de studiu ale angajaţilor Ministerului Afacerilor Externe român la Centrul de Armonizare a Legislaţiei; facilitarea şi coordonarea participării angajaţilor Centrului de Armonizare a Legislaţiei la cursurile de formare profesională în cadrul Institutului European din România; intermedierea stabilirii contactelor sectoriale pe platforma armonizării legislative etc.

E de menţionat că, în anul 2012 Centrul de Armonizare a Legislaţiei a iniţiat şi oficializat cu partea română dialogul de cooperare instituţională pe dimensiunea armonizării legislative.

Cor. Dreptul

Cine beneficiază gratis de paşaport biometric şi cît plătesc migranţii moldoveni pentru acest act obţinut în străinătate

Potrivit unei Hotărîri de Guvern recente (nr. 201, din 24.03.2014), anumite categorii de cetăţeni ai Republicii Moldova beneficiază de acte de identitate în mod gratuit.

Astfel, îşi pot perfecta gratis *paşaportul biometric*:

– persoanele cu dizabilitate severă şi persoanele care au atins vîrsta de pensionare, conform Legii nr. 156-XIV, din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, care vor pleca la tratament peste hotarele Republicii Moldova, în baza certificatului confirmativ eliberat de către structurile teritoriale de asistenţă socială sau de Ministerul Sănătăţii, dacă nu deţin paşaport valabil;

– copiii orfani, copiii cu dizabilităţi şi copiii cu vîrsta sub 1 an, care vor pleca la tratament peste hotarele Republicii Moldova, în baza biletului de trimitere pentru serviciile medicale, eliberat de Ministerul Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei sau de Ministerul Sănătăţii, dacă nu deţin paşaport valabil;

– copiii orfani şi copiii cu dizabilităţi care vor pleca peste hotarele Republicii Moldova la studii, conform acordului interguvernamental sau interministerial în temeiul confirmării eliberate de Ministerul Educaţiei, dacă nu deţin paşaport valabil;

– persoanele care la data de 10 septembrie 2005, erau înregistrate la domiciliu în localităţile din stînga Nistrului (Transnistria) şi cele născute după această dată, şi care continuă să trăiască pe acest teritoriu (o singură dată);

– participanţii la cel de-al doilea război mondial, la eliberarea iniţială şi la schimbarea paşaportului.

Cererea pentru eliberarea paşaportului se examinează timp de 30 de zile calendaristice.

Cererea pentru eliberarea paşaportului copiilor cu vîrsta sub 6 luni, care vor pleca la tratament peste hotarele Republicii Moldova, în baza biletului de trimitere pentru serviciile medicale, eliberat de Ministerul Sănătăţii, se examinează în termen de pînă la 24 de ore.

Persoanelor cu dizabilitate accentuată, care vor pleca la tratament peste hotarele Republicii Moldova, în baza biletului de trimitere pentru serviciile medicale, eliberat de Ministerul Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei sau de Ministerul Sănătăţii, li se eliberează paşaportul cu reducere de 50 la sută din tariful stabilit.

Taxa paşaportului biometric moldovenesc obţinut în străinătate

Cît priveşte taxa paşaportului biometric moldovenesc pentru persoanele care nu intră în categoriile menţionate mai sus şi care prin urmare, trebuie să o achite, în Republica Moldova aceasta constituie suma de 700 de lei, iar la consulatele moldoveneşti, migranţii moldoveni achită de la 85 pînă la 110 euro, potrivit site-ului viza.md.

În costul paşaportului sînt incluse 3 taxe:

1) taxa paşaportului (40 euro) stabilită de Î.S. „Cris Registru”;

2) taxa consulară (40 euro) percepută de serviciul consular (MAEIE);

3) taxa pentru serviciile aferente (variază de la 5-30 euro) percepută de (MAEIE).

În cele ce urmează vedeţi cum variază taxa pentru un paşaport biometric peste hoatre în funcţie de ţară. Aşadar, moldovenii din Germania, Italia, Rusia, Portugalia etc. sînt nevoiţi să achite următoarele taxe pentru perfectarea paşaportului în termen de 30 de zile:

– la Ambasada Republicii Moldova din Berlin - 110 euro (40+40+30);

– la Consulatul Republicii Moldova din Milano - 107 euro (40+40+27);

– la Ambasada Republicii Moldova din Roma - 105 euro (40+40+25);

– la Ambasada Republicii Moldova din Moscova - 100 de euro (40+40+20);

– la Ambasada Republicii Moldova în Portugalia - 85 de euro (40+40+5) etc.

Migranţii moldoveni aflaţi în străinătate care doresc să obţină prin intermediul consulatului un paşaport biometric urmează să ţină cont de următoarele aspecte:

– taxa consulară poate fi restituită;

– taxa paşaportului poate fi restituită (cu excepţia taxei de stat care este inclusă);

– taxele pentru serviciile aferente nu se restituie;

– taxele pentru serviciile aferente variază de la un consulat la altul şi se aprobă de Ministerul Afacerilor Externe şi Integrării Europene al Republicii Moldova (MAEIE).

De regulă, lista taxelor aferente este publicată pe paginile web şi panourile informative ale ambasadelor şi consulatelor moldoveneşti.

Trebuie să ţineţi cont că:

– este recomandabil să nu vă grăbiţi să depuneţi actele pentru perfectarea urgentă a paşaportului în străinătate. În majoritatea cazurilor, este imposibil de ridicat paşaportul timp de 15 zile sau chiar 30 de zile. De obicei, din motive tehnice, termenul real de ridicare a paşaportului cuprinde intervalul de 30-60 de zile. În unele cazuri, perioada poate fi mult mai îndelungată (de exemplu, Ambasada Republicii Moldova în SUA, Canada, China etc.);

– înainte de a depune actele întrebaţi consulul despre termenii reali de ridicare în străinătate a paşaportului perfectat;

– ambasada sau consulatul este un intermediar în procesul de perfectare a paşaportului.

Paşaportul se perfectează în Moldova la Ministerul Tehnologiei Informaţiei şi Comunicaţiilor (MTIC). La ambasadă se depune cererea, datele cu caracter personal (prelevarea amprentelor digitale, fotografia, semnătura digitală), care ulterior prelucrării se transmit în R. Moldova în format electronic şi prin poşta diplomatică. Paşaportul nu poate fi perfectat prin procură. Cetăţenii Republicii Moldova, în baza cererii personale depuse în scris, pot obţine două paşapoarte valabile ale cetăţeanului Republicii Moldova, cu condiţia că datele titularului din acestea vor fi identice. Al doilea paşaport poate fi solicitat, deţinînd deja unul, sau pot fi comandate ambele concomitent.

Buletinul de identitate se eliberează gratis:

– la prima eliberare;

– la preschimbarea, declararea pierderii sau furtului paşaportului de tip sovietic (modelul anului 1974);

– persoanelor cu dizabilitate severă, accentuată sau medie, la schimbarea buletinului de identitate;

– persoanelor care, conform cadrului legal al Republicii Moldova, au statut de veteran de război, la schimbarea buletinului de identitate, o singură dată;

– participanţilor la lichidarea consecinţelor avariei de la Cernobîl, la schimbarea buletinului de identitate, o singură dată;

– victimelor traficului de fiinţe umane, care nu deţin buletin de identitate;

– persoanelor care se află la întreţinerea statului într-o instituţie socială rezidenţială, la schimbarea buletinului de identitate şi la declararea pierderii sau furtului acestuia.

Totodată, e de remarcat că Întreprinderea de Stat „Registru” a lansat un oficiu de procesare a documentelor destinat persoanelor bolnave. Astfel, acestea au posibilitatea să-şi perfecteze actele direct la domiciliu. Drept urmare, timp de o săptămînă, de cînd a fost lansat serviciul dat, peste 350 de oameni imobilizaţi la pat şi-au schimbat paşapoartele de tip sovietic.

Oficiul mobil de documentare poate fi solicitat la domiciliu prin telefon sau prin intermediari. Întreprinderea de Stat „Registru” cere ajutorul autorităţilor locale pentru a identifica cetăţenii care încă mai deţin paşapoarte sovietice.

„Planificăm pentru săptămîna viitoare să creăm încă zece grupuri mobile. Un grup mobil reuşeşte să primească pe zi 15-20 de oameni. De aceea, pînă la 1 septembrie noi vom reuşi să schimbăm toate paşapoartele”, susţine şeful Direcţiei ÎS „Registru”, Eugen Ursu.

O decizie aprobată de Guvern pe 24 martie prevede că, din luna septembrie a acestui an, paşapoartele de tip sovietic nu vor mai fi valabile. Datele oficiale arată că, în Moldova, peste 140 000 de cetăţeni deţin astfel de acte de identitate, iar pentru înlocuirea lor din bugetul de stat au fost alocate 20 de milioane de lei.

De *buletinul de identitate provizoriu* pot beneficia gratis:

– persoanele beneficiare de pensii de asigurări sociale de stat, inclusiv şi persoanele cu dizabilitate severă, accentuată sau medie, în cazul în care nu dispun de documentele necesare pentru eliberarea buletinului de identitate;

– persoanele care, conform cadrului legal al Republicii Moldova, au statut de veteran de război, în cazul în care nu dispun de documentele necesare pentru eliberarea buletinului de identitate, o singură dată;

– participanţii la lichidarea consecinţelor avariei de la Cernobîl, în cazul în care nu dispun de documentele necesare pentru eliberarea buletinului de identitate, o singură dată;

– persoanele domiciliate în localităţile din stînga Nistrului (Transnistria), la preschimbarea sau la declararea pierderii sau furtului paşaportului de tip sovietic (modelul anului 1974), cu menţiunea privind cetăţenia Republicii Moldova şi numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP) în cazul în care nu dispun de documentele necesare pentru eliberarea buletinului de identitate;

– persoanele care renunţă la numărul de identificare de stat şi la evidenţa automatizată în Registrul de stat al populaţiei, la prima eliberare sau la preschimbarea ori la declararea pierderii sau furtului paşaportului de tip sovietic (modelul anului 1974), cu menţiunea privind cetăţenia Republicii Moldova şi „Valabil pe termen nelimitat”;

– persoanele aflate la tratament prin constrîngere, arest preventiv sau reţinute de organele abilitate;

– victimele traficului de fiinţe umane care nu au asupra lor buletin de identitate.

Noţiunea de schimbare a documentului respectiv nu prevede eliberarea actului de identitate în schimbul documentului declarat pierdut.

Pentru eliberarea buletinului de identitate, termenul este de 30 de zile calendaristice, iar pentru eliberarea buletinului de identitate provizoriu – la data adresării solicitantului.

Informaţii suplimentare puteţi obţine la telefonul de contact al Call-centrului: 14-909 sau (+373) 022-25-70-70.

Cor. Dreptul

Tipurile de clauze penale în Codul civil al Republicii Moldova

În cadrul instituţiilor mijloacelor de garantare a executării obligaţiilor, clauza penală poate fi exteriorizată sub mai multe forme juridice, avînd la bază elementul volitiv al părţilor contractante, adică actul ce derivă din expresia de voinţă orientată să producă anumite efecte, precum şi calitatea subiectului ce include o asemenea clauză sau din a cărui aport imperativ ea urmează a fi inclusă indiferent de voinţa contractanţilor. De aceea, important este ca, clauza penală să fie raportată la anumite categorii speciale de obligaţii civile, deoarece, cel puţin la nivel de concept, să fie delimitată în funcţie de specificul caracterului ce reiese din convenţie, precum şi obligativitatea la care sînt ţinute părţile contractante.

Aşadar, în viziunea noastră, o clasificare a clauzelor penale ar fi oportună din următoarele considerente:

– ar permite să stabilească cert natura juridică a clauzei penale, dar totodată şi obligativitatea inserării ei în anumite convenţii ce stabilesc un areal de drepturi şi obligaţii civile;

– ar facilita constatarea şi identificarea subiecţilor care participă la raporturile juridico-civile şi comerciale, în baza cărei voinţe a fost inserată o asemenea clauză;

– ar permite stabilirea mărimii cuantumului clauzei penale în categoria obligaţiilor speciale, însă şi-ar diminua prin cunoaştere abuzurile de drept la stabilirea şi micşorarea clauzei penale de către instanţa de judecată în cazurile expres prevăzute de lege;

– cunoaşterea tipului de clauză penală ar permite creditorului de a cere concomitent şi alte despăgubiri ca rezultat al neexecutării obligaţiei principale;

– selecţia unei anumite clauze penale şi includerea ei în contract, permite din start creditorului de a-şi alege prioritar modalitatea de apărare a drepturilor sale, cît şi eficienţa economică (pecuniară) la care va fi îndreptăţit în caz de eschivare contractuală a debitorului, în analiza art.624 alin.(2) C. civ.;

– după natura obligaţiei principale, cît şi complexitatea conţinutului acesteia, clauzele penale pot fi exercitate şi solicitate în adresa mai multor debitori sau eventual de către mai mulţi creditori, totodată, stabilind şi procentul ce urmează a fi încasat din fiecare subiect pasiv ce se face vinovat de neexecutarea obligaţiilor civile (art.627 C. civ.);

– cunoaşterea categoriei clauzei penale face previzibilă din start determinarea bunului ca obiect al stipulaţiei sau a contractului în general.

Din prevederile articolelor 624-630 C. civ., rezultă două tipuri de clauze penale stabilite expres de legiuitor şi anume:

a) clauza penală convenţională,
b) clauza penală legală.

Această delimitare legislativă a clauzelor penale se face în dependenţa de natura lor juridică, dar şi după izvorul din care ia naştere o asemenea stipulaţie.

Astfel, prin *clauză penală convenţională* se înţelege acea prevedere stabilită prin acordul părţilor îndreptată spre a produce efecte juridice. Caracterul şi natura contractuală a acestui tip de clauză penală îl deducem din art.624 C. civ. – „clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul...”. Dat fiind că, clauza penală face parte dintr-un contract sau poate îmbrăca forma unui contract, ea trebuie să corespundă condiţiilor de valabilitate ale actelor juridice civile. În eventualitatea în care clauza penală nu respectă forma cerută pentru obligaţia principală, ne axăm pe forma scrisă şi nu cea autentică, ea este lovită de nulitate. Prin urmare, clauza penală convenţională trebuie prevăzută şi stipulată de părţi în mod expres pentru a produce efecte. În cazul în care ea nu este stipulată, nu poate fi invocată şi părţile vor avea doar posibilitatea de a cere despăgubiri şi plata prejudiciului.



Clauza penală legală este prevăzută de art.629 C. civ., în care se indică, că penalitatea stabilită prin lege nu poate fi exclusă şi nici micşorată anticipat prin acordul părţilor. În linii generale, această prevedere este una de trimitere la alte acte normative cu caracter special, cu menţiunea doar că, Codul civil stabileşte regula în materia penalităţilor. Clauza penală legală va fi invocată şi atunci cînd nu a fost stipulată de părţi în contract, ea rezultînd din conţinutul legii. De aceea, în unele contracte civile şi comerciale, clauza penală are un caracter obligatoriu. Dacă părţile nu au prevăzut o clauză penală, aceasta face parte de drept din contract.

Un moment important prezintă posibilitatea părţilor de a majora clauza penală prevăzută de lege prin acord de voinţă. Punctăm doar faptul că, legiuitorul nostru nu a indicat expres această libertate contractuală, aşa cum a facut-o legiuitorul rus în art.332 alin.(2) al Codului civil, menţionînd că marimea clauzei penale legale poate fi majorată prin acordul părţilor, dacă legea nu interzice acest fapt. Suplimentar, clauza penală legală, spre deosebire de cea convenţională, comportă anumite particularităţi legate de actul normativ în care se conţine obiectul obligaţiei la care este îndreptată clauza penală şi cuantumul exact al acesteia. Dacă clauza penală convenţională poate fi aplicată în toate contractele civile, atunci cea legală este limitată de obiectul de reglementare a actului normativ. Cu titlu de exemplu a actelor legislative în care se conţin prevederi legale de clauze penale (penalitate), în caz de neexecutare a obligaţiilor civile şi de altă categorie, putem enumera: Legea vînzării de mărfuri nr.134/XIII, din 03.06.1994; Legea privind protecţia consumatorilor nr.105, din 13.03.2003; Legea cu privire la energetică nr.1525, din 19.02.1998 etc.

O altă clasificare a tipurilor de clauze penale se face în funcţie de categoriile de penalităţi ce se încasează în rezultatul şi sub conjunctura obligaţiei principale care nu s-a executat. Astfel, avînd la bază acest criteriu, literatura juridică operează cu următoarele tipuri de penalităţi:

a) penalităţi pentru neexecutarea obligaţiei asumate de către debitor;

b) penalităţi pentru executarea necorespunzătoare sau imperfectă a obligaţiilor contractuale;

c) penalităţi pentru executarea cu întîrziere a obligaţiilor.

În funcţie de acest criteriu de clasificare şi de regimul juridic aplicabil fiecărei categorii de penalităţi, clauzele penale se configurează în mai multe tipuri, dînd naştere la un alt criteriu de clasificare, care are la bază coraportul dintre penalităţi şi repararea prejudiciului efectiv cauzat, avîndu-şi sediul juridic în art.626 alin.(2) C. civ.

În acest sens, avem:

a) *clauza penală inclusivă* – acea prevedere contractuală în care creditorul are dreptul să pretindă repararea prejudiciului în partea neacoperită prin clauza penală. De obicei, acest tip de clauză se întîlneşte foarte rar şi are ca geneză stabilirea eronată şi sub limită a eventualelor prejudicii ce vor fi suportate de creditor. Caracterul inclusiv al clauzei apare nu în momentul neexecutării obligaţiei, ci la etapa de negociere şi redactare a contractului sau a clauzei penale (ca stipulaţie într-un punct, secţiune sau capitol al contractului), avînd bariera juridică de stabilire exactă a daunelor ce pot fi suportate de creditor. Întrucît părţile nu pot evalua şi stabili cu precizie maximă mărimea despăgubirilor cauzate prin neexecutare, creditorul îşi manifestă interesul de garanţie în acest sens. De exemplu, dacă mărimea clauzei penale este stabilită în sumă de 400 de lei, iar prejudiciul suportat de creditor este evaluat la suma de 600 de lei, atunci debitorul va fi ţinut prin caracterul inclusiv al clauzei penale să remită în plus suma de 200 de lei. Aplicarea acestui tip de clauză penală trebuie privită sub aspect general, în toate cazurile, deoarece o clauză penală convenţională sau legală nu acoperă, de cele mai dese ori, mărimea despăgubirilor suferite de creditor;

b) *clauza penală alternativă* – dacă nu se poate cumula executarea în natură a obligaţiei şi plata penalităţii. Constatăm deci, un remediu acordat de legiuitor debitorului, care în anumite cazuri, la voinţa creditorului, va fi ţinut să execute obligaţia principală sau eventual plata penalităţilor. La acest moment, alegerea executării poate fi exercitată o singură dată, ceea ce înseamnă că, după repararea prejudiciului solicitat de creditor, iar ulterior insuficienţa acoperirii prin aceasta a clauzei penale, nu-l îndreptăţeşte pe creditor la un surplus, în temeiul principiului forţei obligatorii a contractului;

c) *clauza penală punitivă* – care, conform prevederilor art.626 alin.(2) C.civ., acordă dreptul creditorului de a cere reapararea prejudiciului peste penalitate. Exercitarea ei are loc numai în cazurile expres prevăzute de lege sau dacă părţile la contract au realizat un acord în acest sens. Spre deosebire de legiuitorul nostru, care reglementează clauza penală punitivă doar în capitolul rezervat mijloacelor de garantare a executării obligaţiilor, legiuitorul rus a reglementat acest tip de clauză penală şi în Capitolul 25, art.394 Cod civil, intitulat „Răspunderea pentru încălcarea obligaţiilor”, concretizînd raportul dintre mărimea despăgubirilor şi plata clauzei penale. Scopul legiuitorului rus rezidă în constrîngerea debitorului de a executa la timp şi întocmai obligaţia contractuală. De aceea, aplicarea unei asemenea clauze penale, de cele mai dese ori, prezintă eficacitatea cea mai sporită şi acoperă în totalitate prejudiciul suportat de creditor, urmărind concomitent şi sancţionarea debitorului;

d) *clauza penală exclusivă* – permite creditorului de a cere doar penalitate. Acest tip de clauză limitează răspunderea debitorului pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligaţiei doar la plata clauzei penale, excluzînd prerogativa creditorului de a pretinde alte despăgubiri. Tradiţional, asemenea clauză este specificată în actele normative ce prevăd clauze penale legale.

La capitolul clasificării clauzelor penale, legiuitorul nostru face deosebirea între particularităţile aplicării acesteia obligaţiilor indivizibile şi celor divizibile. Asfel, conform art.627 C. civ., aplicarea clauzei penale în cazul *obligaţiei indivizibile* comportă importanţă de ordin practic, vizavi de natura obligaţiilor indivizibile, care sînt reglementate în art.521 C. civ, adică a acelor obligaţii, care prin natura lor ori printr-o convenţie a părţilor, nu sînt susceptibile de executare fracţionată. În asemenea cazuri, creditorul poate pretinde plata clauzei penale, la fel ca şi plata obligaţiei principale, întrucît clauza penală constituie un accesoriu al obligaţiei principale şi este supusă aceloraşi reguli de executare ca şi obligaţia principală *(accesorium sequitur principalem).* Creditorul poate pretinde plata penalităţii, la latitudinea sa, fie de la debitorul vinovat de neexecutarea obligaţiei principale, fie de la fiecare codebitor pentru partea acestuia. E de remarcat faptul că, spre deosebire de plata obligaţiei principale, care poate fi cerută în întregime de la fiecare codebitor, plata penalităţii poate fi pretinsă de la ceilalţi codebitori doar proporţional părţii din datorie ce revine fiecăruia. În cazul în care penalitatea a fost plătită şi de alţi codebitori, decît cel vinovat de neexecutare, fiecare codebitor are dreptul de a pretinde, pe cale de regres, restituirea sumelor plătite creditorului.

În mod opus, clauza penală, în cazul *obligaţiei divizibile*, care este una prevăzută de art.518 C. civ. „manifestă importanţă în cazul în care debitorul ce n-a executat obligaţia principală va fi ţinut de plata clauzei penale, în acelaşi mod ca şi de plata obligaţiei principale, întrucît clauza penală constituie un act accesoriu în raport cu obligaţia divizibilă şi din acest considerent, în conformitate cu principiul *accesorium sequitur principalem*, urmează întru-totul regulile prescrise de lege pentru executarea obligaţiei principale garantate, adică a obligaţiei divizibile.

Cu alte cuvinte, în caz de neexecutare a unei obligaţii divizibile, creditorul va putea pretinde plata penalităţii doar de la debitorul care nu a executat obligaţia principală şi doar pentru partea ce-i revine din acea obligaţie. Totodată, legiuitorul prevede că aceste reguli de aplicare a clauzei penale în materia obligaţiilor divizibile nu se rasfrîng asupra obligaţiilor solidare. Ele nu se aplică nici în cazul în care clauza penală a fost stipulată pentru a preveni plata parţială, iar unul din codebitori a împiedicat executarea integrală a obligaţiei. În acest caz, codebitorul este ţinut pentru întreaga penalitate, iar ceilalţi, corespunzător părţii lor din obligaţie.

Ion ŞLICARI,
student, anul IV, Facultatea de Drept, USM

Indemnizaţiile pentru îngrijirea copiilor ar putea creşte din 2015

Indemnizaţiile pentru îngrijirea copilului ar putea fi majorate din anul viitor. Acest lucru a fost anunţat de către ministrul Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei, Valentina Buliga, la Forumul Naţional al Părinţilor.

Noua lege care prevede majorarea mai multor alocaţii sociale ar putea fi aplicată de la 1 ianuarie 2015, iar indemnizaţiile ar putea creşte începînd cu 600-1300 de lei.

„O nouă lege prin care ne propunem ca indemnizaţia atît la naştere, cît şi pentru îngrijire, indemnizaţia pentru şcolarizare să fie legate de minimul de existenţă şi de necesităţile pentru un copil de a merge la şcoală, de a fi educat şi de a fi un copil sănătos”, a spus ministrul Muncii, Protecţiei Sociale şi Familiei, Valentina Buliga.

Părinţii cu mulţi copii, dar şi asistenţii parentali salută iniţiativa şi spun că banii alocaţi în prezent nu le acoperă nici strictul necesar. Maria Panica, de exemplu, creşte de una singură cinci copii.

„Cu greu ne descurcăm. Pînă în luna noiembrie am primit indemnizaţia de 999 de lei. Din luna noiembrie nu o mai primesc şi trăim cu 732 de lei, plus la asta datoriile la stat – am luat credit. Mai este apa, lumina etc.”, spune femeia.

Într-o situaţie similară este şi Ion Sârbu. Pe lîngă cei 7 copii biologici, bărbatul a mai înfiat alţi trei copii şi a deschis o casă de tip familial. Banii pe care îi primeşte nu-i ajung uneori nici pentru încălzirea locuinţei.

„Asta e durerea şi problema numărul unu. Cum se calculează cît trebuieşte la un copil. Am trecut de la gaz la lemne că nu puteam să plătim atît şi ne-au dat o mie de lei”, a spus Ion Sârbu.

Indemnizaţia pentru creşterea copilului, în cazul părinţilor neasiguraţi, începe cu 400 de lei. În cadrul Forumului Naţional al Părinţilor a fost dat startul şi campaniei naţionale: „Moldova – o familie puternică”.

Au fost aprobate proiecte de legi privind modificarea unor acte legislative

Guvernul a aprobat, recent, două proiecte de legi privind modificarea unor acte legislative. Unul din ele vizează fortificarea cadrului normativ naţional privind transparenţa şi calitatea acţionariatului bancar, dar şi consolidarea regimului de sancţiuni din sectorul financiar-bancar. Altul ţine de modificarea şi completarea Legii privind transparenţa în procesul decizional.

Astfel, în primul caz, au fost propuse mai multe amendamente la Legea instituţiilor financiare, Codul penal şi Codul contravenţional, informează Ministerul Justiţiei.

Ministrul Justiţiei, Oleg Efrim, a subliniat că proiectul respectiv stabileşte intervenţia timpurie a Băncii Naţionale la formarea acţionariatului bancar şi facilitarea urmăririi schimbărilor în structura acestuia. „Se propune reducerea cotei substanţiale de participare în capitalul social al băncilor, de la 5% la 1% şi două niveluri noi de majorare a cotei de participare în capitalul social al băncilor, pentru care se cere permisiunea prealabilă a Băncii Naţionale, de 5% şi 10%", a precizat O. Efrim.

Totodată, proiectul prevede instituirea unor interdicţii menite să ordoneze formarea acţionariatului bancar conform procedurilor legale şi să implice acţionarii în administrarea eficientă a investiţiilor lor. Potrivit informaţiei Ministerului Justiţiei, acestea vizează: imposibilitatea achiziţionării de cote în capitalul social al băncii, dacă achizitorul potenţial deja a realizat o achiziţie cu încălcarea prevederilor legale privind obţinerea permisiunii prealabile; interdicţia de a aduce cotele de participare în capitalul social al băncii în calitate de contribuţie la capitalul social al unei societăţi comerciale etc.

Ministrul Justiţiei a remarcat că acest proiect de lege are şi menirea de a fortifica sistemul de sancţiuni pentru încălcările din sistemul financiar-bancar. În acest scop, în



Codul penal al Republicii Moldova urmează a fi stabilite noi tipuri de infracţiuni, cu sancţiunile de rigoare, cum ar fi: distrugerea sau risipirea bunurilor instituţiei financiare de către administratorul acesteia în procesul de administrare, dacă aceasta a cauzat daune în proporţii mari, cauzarea de pierderi instituţiei financiare, cauzarea insolvabilităţii instituţiei financiare.

La fel, s-a propus includerea, în Codul contravenţional, a contravenţiei „încălcarea prevederilor Legii instituţiilor financiare".

Precizăm că, documentul dat urmează să fie examinat în Parlament.

Cît priveşte proiectul de lege referitor la transparenţa în procesul decizional, e de menţionat că acesta a fost propus de ministrul Justiţiei O. Efrim, care susţine că stipulările Legii privind transparenţa în procesul decizional, adoptată la 13 noiembrie 2008, sînt inovatoare pentru ţara noastră, însă aplicarea lor a scos în evidenţă mai multe lacune. Prin urmare, o îmbunătăţire în acest sens devine necesară.

Aşadar, noul proiect de lege prevede expres respectarea normelor cu privire la transparenţa în procesul decizional de către toate autorităţile emitente de decizii cu caracter normativ, precum şi de acte administrative, care pot avea impact social, economic şi de mediu. De asemenea, legislaţia va fi modificată, astfel încît să fie eliminate confuziile referitoare la anunţul de iniţiere a elaborării proiectului de decizie şi anunţul referitor la consultarea proiectului, mai informează Ministerul Justiţiei.

„Proiectul de decizie încă nu este elaborat, dar se colectează informaţia de la părţile interesate, pentru a-l elabora. În cazul anunţului de consultare a proiectului, acesta deja este elaborat şi cei interesaţi se pot expune asupra lui. Totodată, am considerat necesar să precizăm ce date de contact urmează a fi indicate în anunţ. Asta pentru că, în practică, sînt cazuri cînd se indică doar adresa electronică, părţile interesate fiind puse în situaţia dificilă de a lua legătura cu persoana responsabilă de elaborarea proiectului de decizie", a punctat ministrul Justiţiei.

În acelaşi timp, s-a propus stabilirea unui termen minim de 10 zile, şi nu maxim 10 zile, cum este în prezent, pentru consultarea proiectului de decizie, întru a asigura suficient timp celor interesaţi de a se documenta asupra proiectului de decizie, dar şi obligativitatea consultării publice a acesteia atunci cînd este cerut de părţile interesate. Potrivit proiectului de lege, părţile interesate vor fi informate în mod obligatoriu despre desfăşurarea şedinţelor publice şi referitor la retragerea unui proiect de decizie din procesul de elaborare.

O altă propunere rezidă în completarea legii cu un capitol separat, cu referire la monitorizarea respectării transparenţei în procesul decizional prin rapoartele anuale întocmite de autorităţile publice, dar şi la introducerea răspunderii disciplinare pentru nerespectarea legislaţiei privind transparenţa decizională, se mai precizează în informaţia Ministerului Justiţiei.

Proiectul de lege cu privire la modificarea şi completarea Legii privind transparenţa în procesul decizional face parte din Planul de acţiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a societăţii civile pentru anii 2012-2015.

L.D.

Membre ale proiectului „LeaderSHE" în vizită la Penitenciarul nr. 15 din Cricova

Penitenciarul nr. 15 din Cricova a fost vizitat, recent, de un grup de tinere, membre ale proiectului „LeaderSHE" – Young Women Leaders' Academy.

Potrivit Departamentului Instituţiilor Penitenciare (DIP), obiectivele vizitei constă în informarea tinerelor privind răspunderea penală, sensibilizarea acestora în vederea exercitării unui spirit civic responsabil, prevenirii delincvenţei, dar şi promovării toleranţei în rîndul tinerilor.

Totodată, oaspeţii au avut oportunitatea de a vedea spaţiile locative ale deţinuţilor,complexul de întrevederi al penitenciarului, sălile de clasă pentru derularea cursurilor de instruire, biserica, serviciul medical şi cantina instituţiei. De asemenea, fetele au aflat despre modul de viaţă din penitenciar, condiţiile de detenţie, programul zilnic al deţinuţilor, dar şi despre activităţile specifice desfăşurate de către angajaţii Serviciului activitate educativă, psihologică şi asistenţă socială.

Între vizitatoare şi deţinuţi au avut loc şi discuţii, care s-au axat în special pe activitatea sistemului penitenciar.



Membrele Proiectului „LeaderSHE" au rămas impresionate de cele văzute în penitenciar, declarînd că astfel de vizite sînt binevenite pentru tinerii de la libertate, care au posibilitatea să înveţe din greşelile altora.

Precizăm că, proiectul „LeaderSHE" a fost implementat cu suportul Ambasadei SUA în Republica Moldova şi are drept scop promovarea leadership-ului şi a democraţiei participative în rîndul fetelor, cu vîrsta cuprinsă între 16 şi 18 ani care tind să devină lideri.

Departamentul Instituţiilor Penitenciare este mereu deschis spre cooperare transparentă şi constructivă cu societatea civilă, fiind receptiv la noi idei şi iniţiative pozitive, deoarece soluţiile cele mai bune reprezintă rezultatul unei munci de colaborare, se menţionează în informaţia DIP.

L.D.

Asistenţă psihologică pentru deţinuţii minori: A fost lansat un program care îi ajută pe tineri să facă faţă crizelor de agresivitate

Un program de asistenţă psihologică pentru deţinuţii minori a fost lansat de Departamentul Instituţiilor Penitenciare. Experţii îi ajută pe tineri să facă faţă crizelor de agresivitate şi să-şi stăpînească emoţiile. Administraţia departamentului speră că, graţie acestei asistenţe, condamnaţii nu vor recidiva.



Alexandru a ajuns după gratii de la o vîrstă fragedă. A fost condamnat la mai mult de opt ani de puşcărie.

„Prima dată cînd am ajuns aici a fost un şoc, stres, oameni diferiţi. Să te certe asta nu e corect. Au fost situaţii şi de conflict şi de bătaie", a spus el. De asemenea, Alexandru a menţionat că discuţiile cu psihologul îl ajută să-şi stăpînească agresivitatea.

„Sînt printre noi şi persoane agresive, dar mulţi s-au acomodat. Vrem să învăţăm clasa a noua. Dorim să ieşim la libertate, să devenim oameni normali", a adăugat sursa.

Un psiholog din România îi învaţă pe specialiştii din Moldova cum să lucreze cu deţinuţii.

„Am simţit că putem face ceva pentru a schimba situaţia. Locul de deţinere de aici îi încurajează pe tineri să înveţe comportamente alternative şi să-şi dezvolte abilităţi noi", a subliniat psihologul Andrei Chişcu.

Un program de stăpînire a agresivităţii este implementat şi pentru deţinuţii maturi. În total, penitenciarele din ţară îşi ispăşesc pedeapsa peste 6500 de oameni.

Ce face Curtea de Conturi şi cine îi urmează recomandările

Budget Stories a realizat un infografic ce prezintă activitatea Curţii de Conturi pentru ultimii trei ani. Curtea de Conturi (CC) are rolul de a audita modul în care sînt gestionaţi banii publici de către Guvern, Ministere şi agenţiile subordonate, identificînd problemele şi constatînd iregularităţile.

Potrivit informaţiei difuzate de „Expert-Grup", instituţiile auditate ar trebui, în mod normal, să implementeze recomandările CC. La rîndul său, Guvernul are rolul de a monitoriza executarea recomandărilor CC de către instituţiile vizate, iar Parlamentul audiază raportul anual al CC, în timp ce organele de drept trebuie să investigheze cazurile în care există evidenţe sau semne de fraudă pentru a fi transmise în instanţă.

Cifre-cheie ale activităţii CC în perioada 2008-2013:

– au fost publicate 164 de rapoarte;

– în 2013 au fost auditate 378 de instituţii, faţă de 369 în 2012 şi 323 în 2011;

– procentajul recomandărilor executate a scăzut la 29% în 2013, faţă de 46% în 2012 şi 42% în 2011.

– iregularităţile constatate s-au cifrat la 7,7 miliarde de lei, atît pentru 2012 cît şi 2013;

– doar 16 cauze penale au fost pornite în perioada 2008-2013;

– tot în 2013 au fost înregistrate 28 de refuzuri de pornire a cauzei penale.

● La solicitarea cititorilor

Înregistrarea căsătoriei

Conform prevederilor Legii privind actele de stare civilă, căsătoria se înregistrează în temeiul declarației comune a viitorilor soți.

Căsătoria se încheie de către organul de stare civilă în a cărui rază teritorială domiciliază unul dintre viitorii soți sau părinții acestora. Căsătoria se poate încheia în afara sediului organului de stare civilă (acasă, la spital etc.) dacă, din motive temeinice, unul dintre viitorii soți se află în imposibilitatea de a se prezenta personal la organul de stare civilă. Locul unde s-a încheiat căsătoria (cu adresa concretă), precum și motivele se vor indica în actul de căsătorie la rubrica „Mențiuni".

Declarația de căsătorie, în formă scrisă, se depune personal de către viitorii soți la organul de stare civilă. Modelul declarației de căsătorie se aprobă de către Serviciul Stare Civilă. În declarația de căsătorie se indică, în mod obligatoriu, consimțămîntul viitorilor soți de a încheia căsătoria, lipsa impedimentelor, prevăzute de lege, la căsătorie. Organul de stare civilă, la care se depune declarația de căsătorie, solicită viitorilor soți prezentarea actelor de identitate, a certificatelor de naștere, a certificatelor prin care se atestă trecerea controlului medical și, după caz, a dovezilor privind desfacerea sau încetarea căsătoriei, precum și a deciziei privind reducerea vîrstei matrimoniale, în condițiile articolului 14 din Codul familiei.



Încheierea căsătoriei se face în termen de o lună de la data depunerii declarației de căsătorie. În cazul încheierii căsătoriei într-un termen redus, conform articolului 12 din Codul familiei, viitorii soți vor depune în acest sens o cerere scrisă, anexînd actul prin care se confirmă motivul urgentării. Șeful oficiului stare civilă urmează să decidă în privința reducerii termenului de încheiere a căsătoriei, făcînd mențiunea respectivă pe cererea depusă. Căsătoria se încheie în prezența viitorilor soți. La dorința viitorilor soți, căsătoria se oficiază în mod solemn.

La încheierea căsătoriei între cetățeni străini sau între aceștia și cetățeni ai Republicii Moldova, dacă cel puțin unul dintre ei nu cunoaște limba în care are loc oficierea căsătoriei, precum și în cazul în care una sau ambele persoane care se căsătoresc sînt surdomute, se va recurge la serviciile de translare. Căsătoria cu un cetățean străin sau între cetățeni străini se încheie numai dacă, pe lîngă actele menționate, persoanele care se căsătoresc vor prezenta dovezi, eliberate de autoritățile competente ale statelor ai căror cetățeni sînt, din care să rezulte că sînt îndeplinite condițiile de fond, cerute de legislația Republicii Moldova, pentru încheierea căsătoriei. Organul de stare civilă urmează să refuze încheierea căsătoriei dacă constată că nu sînt îndeplinite cerințele legislației. Identificarea impedimentelor la căsătorie urmează a fi confirmată prin acte doveditoare.

În actul de căsătorie se înscriu:

a) data întocmirii actului și numărul de ordine al acestuia;

b) denumirea organului de stare civilă care a înregistrat căsătoria;

c) numele de familie pînă la și după căsătorie, prenumele, data și locul nașterii, domiciliul fiecăruia dintre soți;

d) datele (numele și prenumele) privind părinții viitorilor soți;

e) datele privind încetarea căsătoriei precedente – dacă declaranții au fost anterior căsătoriți;

f) datele de identificare ale actelor de identitate ale declaranților;

g) seria și numărul certificatului de căsătorie eliberat.

În actul de căsătorie pot fi incluse, după caz, și alte informații privind declaranții.

În certificatul de căsătorie se înscriu:

a) numele de familie pînă la și după căsătorie, prenumele, data și locul nașterii fiecăruia dintre soți;

b) data înregistrării căsătoriei și numărul actului întocmit;

c) denumirea organului de stare civilă care a înregistrat căsătoria;

d) data eliberării certificatului de căsătorie;

e) denumirea organului care a eliberat certificatul.

♦ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări răspunde juristul **Vitalie MODRÎNGĂ**



? ***Împreună cu fosta soție am cumpărat un imobil care e înregistrat pe numele ei. La moment, nu dispun de surse financiare pentru a porni un proces de judecată în vederea revendicării părții cu care am contribuit la procurarea imobilului. Respectiv, nu dispun nici de surse financiare pentru a achita taxele de stat și avocatul. Unde pot să mă adresez în cazul dat, pentru a putea să-mi revendic, prin judecată, drepturile?***

Feodor Novacov, or. Cahul

Conform Legii cu privire la asistența juridică garantată de stat, urmează să vă adresați Oficiului teritorial al Consiliului Național care funcționează în orașul Cahul, pentru a solicita să vi se ofere asistență juridică calificată, deoarece vă încadrați în categoria de persoane care beneficază de astfel de asistență.

? ***Intenționez să desfac căsătoria acum cînd soția este însărcinată, ca ulterior să solicit verificarea paternității copilului. Vreau să știu dacă pot obține divorțul în situația dată?***

Victor Olaru, r-n. Orhei

Articolul 34 din Codul familiei, referitor la limitarea dreptului soțului de a cere desfacerea căsătoriei, prevede că în lipsa acordului soției, soțul nu poate cere desfacerea căsătoriei în timpul gravidității acesteia și timp de un an după nașterea copilului, dacă acesta s-a născut viu și trăiește.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(aprilie 2014, nr. 14(513)

Sistem nou de salarizare pentru profesori

Profesorii din Republica Moldova ar putea fi remunerați după alte criterii. Ministerul Educației are o inițiativă pe termen mediu de elaborare a unui nou sistem de salarizare în bază de performanță.

Acesta va motiva profesorii să lucreze mai bine, susține ministrul Educației Maia Sandu. Declarațiile au fost făcute în cadrul unui interviu radiofonic.

„Noi creștem rigorile pentru cadrele didactice. Ne propunem să investim în cadrele didactice. Așteptăm ca ei să-și schimbe atitudinea, să-și îmbunătățească performanța. În același timp, toate aceste lucruri trebuie însoțite și de îmbunătățirea sistemului de motivare, inclusiv salarizarea cadrelor didactice. Pe termen mediu, avem o inițiativă mai cuprinzătoare, pentru că ne dorim să elaborăm un nou sistem de salarizare și ne dorim să avem și un element de salarizare în bază de performanță, deoarece sînt profesori mai buni și mai puțin buni. Trebuie să avem un sistem care să ne permită să facem această diferențiere și să-i încurajăm pe toți să-și crească performanța", a declarat ministrul.

În ceea ce privește majorările salariilor cadrelor didactice în acest an, Maia Sandu a spus că Ministerul Educației își dorește să opereze aceste majorări, însă totul depinde de resursele financiare disponibile.

„Avem un angajament scris în lege, prin care ni-l asumăm și îl vom realiza, doar că acum se discută la nivel de Cabinet de miniștri care este majorarea ce ne-o putem permite în acest an, ținînd cont de resursele financiare disponibile. Și eu sper că foarte curînd vom putea să anunțăm care este această majorare. Guvernul nu neagă necesitatea și posibilitatea de creștere a salariilor pedagogilor", a declarat oficialul.

Întrebată cu cît poate majora ministerul salariile profesorilor, Maia Sandu a menționat: „Deci, noi dorim să le creștem substanțial. Nu vreau să intru în discuții foarte concrete pe cifre, pentru că sîntem o echipă în Guvern și trebuie să ținem cont și de răspunsul Ministerului Finanțelor".

Moldova promovează prioritățile naționale în domeniul populației în cadrul comisiei de profil a ONU

O delegație a Republicii Moldova, condusă de viceministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Valeriu Chiveri, a participat la sesiunea a 47-a a Comisiei ONU pentru Populație și Dezvoltare.

În cadrul sesiunii, viceministrul Valeriu Chiveri a rostit un discurs în care a punctat prioritățile R. Moldova în domeniul populației, printre care au fost menționate dezvoltarea capitalului uman, soluționarea problemei inegalităților sociale și excluderii, respectarea drepturilor omului, susținerea și promovarea tineretului pentru participare în viața socială și în procesul de luare a deciziilor, precum și susținerea populației în vîrstă în calitate de agenți de dezvoltare.

De asemenea, oficialul a moderat un eveniment colateral organizat de R. Moldova, cu tematica „Interconexiunea dintre schimbările în domeniul populației și progresul în dezvoltare". La evenimentul, la care au participat reprezentanți din peste 60 de state, ai organizațiilor neguvernamentale și ai structurilor din sistemul ONU, delegația națională a făcut o prezentare cu privire la contribuția tinerilor la dezvoltare și măsurile întreprinse de către Guvern pentru susținerea tinerei generații, prin implementarea Strategiei Naționale a Tineretului pentru anii 2009-2013 și prin avansarea priorităților pentru noua strategie 2014-2020.



Totodată, în cadrul reuniunii au mai luat cuvîntul delegațiile Egiptului, Japoniei și României, precum și un reprezentant al Fondului ONU pentru Populație, care au exprimat susținere pentru eforturile R. Moldova în acest domeniu și au vorbit despre măsurile de promovare a persoanelor în vîrstă în calitate de agenți de dezvoltare, investițiile în capitalul uman și necesitatea reflectării acestor priorități pe agenda de dezvoltare ONU.

Este pentru prima oară cînd R. Moldova organizează un astfel de eveniment în cadrul ONU, menit să aducă o vizibilitate sporită priorităților naționale în domeniul demografic, inclusiv în contextul agendei ONU post - 2015.

Comisia ONU pentru Populație și Dezvoltare este o structură subsidiară a Consiliului Economic și Social ONU, instituită în 1946, care reprezintă un mecanism interguvernamental, avînd un rol primar în luarea deciziilor la nivel global cu privire la tendințele demografice, strategiile de dezvoltare a populației, asistența tehnică a statelor membre în acest domeniu etc.

Republica Moldova este membră a acestei comisii din anul 2012.

Citaţii în judecată

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Baciu Boris, cu domiciliul: mun. Chişinău, str. V. Coroban, nr. 47/1, apt. 57, pentru data de 8 mai 2014, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 56) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile în baza cererii de chemare în judecată depusă de reclamantul Parinov Alexandr, cu domiciliul: mun. Chişinău, str. Ismail, nr. 84, apt. 105, privind încasarea datoriei.

Vă rugăm să vă prezentaţi cu buletinul de identitate.

Judecător Lilia Vasilevici

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Lara Jr Joe, pentru data de 30 mai 2014, ora 13.50, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 37), unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea depusă de către Lara Ina privind desfacerea căsătoriei.

Judecător I. Ţurcan

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Maxim Elena, pentru data de 11 iunie 2014, ora 13.30, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 46), unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea lui Mîţu Alexei privind încasarea sumei.

Judecător V. Efros

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Arthol", pentru data de 11 iunie 2014, ora 14.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea depusă de „Exclusiv Broker" SRL către SRL „Arthol" şi intervenientul accesoriu SA „Donaris Grup" privind încasarea primelor de asigurare.

Judecător A. Catană

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Lekveishvili Malkhaz, născut pe data de 08.08.1962, domiciliat: mun. Chişinău, str. M. Viteazul, nr.1, pentru data de 7 mai 2014, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul, nr. 2, bir. 506) în calitate de pîrît la cererea de chemare în judecată înaintată de Hrebtatii Liudmila privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Silvia Gîrbu

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cetlor: Lupaşcu Svetlana şi Lupaşcu Oleg, pentru data de 23 aprilie 2014, ora 13.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 17) în calitate de pîrîţi în cauza civilă intentată la acţiunea lui Esipenco Victor privind acordarea cotei-părţi din bunul imobil.

Judecător Igor Barbacaru

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Cerchez Ion, pentru data de 5 mai 2014, ora 14.15, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea cet. Bîrlădeanu Natalia privind încasarea pensiei de întreţinere.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Viorica Mihaila

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Dronic Nicolae, a.n. 04.08.1950, domiciliat: mun. Chişinău, bdul Dacia, nr. 73/1, apt. 60, pentru data de 7 mai 2014, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 27) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea cet. Dronic Maria privind desfacerea căsătoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Luiza Gafton

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului Cobîlaş Svetlana, pentru data de 15 mai 2014, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 13) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Cobîlaş Veaceslav privind desfacerea căsătoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Stratan

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului „Bulat Prim" SRL, pentru data de 3 iunie 2014, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 13) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de „Los-Transfer" SRL.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Stratan

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Morcov Ion Nicolae, pentru data de 2 iunie 2014, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 307) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea lui Rojniţa Valeriu privind încasarea sumei.

Judecător Ina Dutca

***

Judecătoria Orhei, solicită prezentarea cet. Vrabie Ion Andrei, cu ultimul domiciliu: satul Mitoc, Orhei, pentru data de 17 aprilie 2014, ora 9.30, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et. 1, sala nr. 3) în calitate de pîrît la acţiunea înaintată de Morari Ina privind stabilirea paternităţii şi încasarea pensiei de întreţinere.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Vasile Selevestru

***

Judecătoria Călăraşi solicită prezentarea cet. Enachi Ghenadie, cu ultimul domiciliu: satul Săseni, Călăraşi, pentru data de 23 aprilie 2014, ora 14.30, la şedinţa de judecată (or. Călăraşi, str. Alexandru cel Bun, nr. 153, bir. 7) privind restituirea datoriei în baza contractului de împrumut.

Judecător Valentina Criucicova

***

Judecătoria Făleşti solicită prezentarea cet. Rotari Serghei, născut pe data de 20 august 1986, cu ultimul domiciliu: satul Călineşti, Făleşti, pentru data de 8 mai 2014, ora 9.00, la şedinţa de judecată (or. Făleşti, str. 1 Mai, nr. 14, bir. 1) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Rotari Irina privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Valentin Trişnevschi

***

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Caisîn Maxim, cu domiciliul: satul Pelivan, Orhei, pentru data de 15 mai 2014, ora 9.00, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et. 2, bir. 4) în calitate de pîrît în cauza civilă înaintată de Garbatovschi Victoria privind încasarea pensiei de întreţinere.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Veronica Cupcea

***

Judecătoria Orhei, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Crumacom Product", cu ultimul sediu: satul Piatra, Orhei, pentru data de 15 mai 2014, ora 10.00, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et. 2) în calitate de pîrît la acţiunea înaintată de SRL „Big Compex" privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Veronica Cupcea

***

Judecătoria Criuleni solicită prezentarea cet. Ipati Serghei, a.n. 24.07.1972, domiciliat: satul Hruşova, Criuleni, pentru data de 7 mai 2014, ora 10.00, la şedinţa de judecată (or. Criuleni, str. 31 August 1989, nr. 70) în calitate de pîrît în cauza civilă înaintată de către Jigan Alecsandru privind încasarea împrumutului.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Ciuntu

ÎN ATENŢIA CITITORILOR!

Săptămînalul juridic „Dreptul" publică „Citaţii în judecată" din toate raioanele republicii. Pentru aceasta nu este nevoie să vă deplasaţi la Chişinău. E de ajuns să expediaţi prin tel/fax (nr. 577690) copia dispoziţiei de plată şi citaţia propriu-zisă, astfel economisind sume importante pentru transport. „Dreptul" poate fi procurat în oficiile „Poşta Moldovei" sau la redacţie.

Date bancare: c/d 222472202641
BC Banca Socială. BIC: BSOCMD 2x722,
cod 280101722, c/f 37934018.
Publicaţia periodică **„DREPTUL"**

CONDOLEANŢE

Colectivul Catedrei Drept Internaţional şi Drept al Relaţiilor Economice Externe a Facultăţii de Drept a Universităţii de Stat din Moldova exprimă profunde condoleanţe domnului Victor Burac, master în drept, lector universitar, în legătură cu trecerea în eternitate a mamei sale **Vera**.

Dumnezeu s-o odihnească în pace.

CONDOLEANŢE

Consiliul Superior al Magistraturii exprimă profunde condoleanţe familiei îndoliate a regretatului **Andrei Plămădeală**, ex-judecător la Curtea Supremă de Justiţie. Îl rugăm pe bunul Dumnezeu să-l odihnească în pace şi să-l aşeze de-a dreapta Sa, iar pe cei îndureraţi să-i întărească pentru a-i păstra o amintire vie.

Din numele colectivului Consiliului Superior al Magistraturii,
Preşedintele interimar al Consiliului Superior al Magistraturii Dumitru Visternicean

FISC-ul lansează un nou serviciu electronic

Exponenţii mediului de afaceri vor comunica cu reprezentanţii conducerii Inspectoratului Fiscal Principal de Stat (IFPS) prin intermediul unui nou serviciu electronic – anticamera on-line, ce va fi lansat în curînd şi care le va permite contribuabililor să obţină consultaţii fiscale în timp real, dar şi să abordeze orice subiect de interes comun. Despre acest lucru a anunţat şeful IFPS, Ion Prisăcaru, în cadrul întrevederilor cu contribuabilii din raioanele Teleneşti şi Orhei.

De asemenea, şeful autorităţii fiscale naţionale a menţionat intenţia de a dezvolta un parteneriat între Serviciul Fiscal de Stat şi contribuabili, SFS propunîndu-şi să devină o administraţie fiscală prietenoasă şi apropiată de cetăţeni şi contribuabili, care să acorde servicii de calitate mediului de afaceri.

La acelaşi subiect s-a menţionat că politicile de schimbare a imaginii FISC-ului, dintr-o instituţie ce impune sancţiuni în una prietenoasă, este necesar să fie însoţite, în cazul evazioniştilor înveteraţi, cu aplicarea fermă a prevederilor legislaţiei în vigoare. Astfel, în situaţia nedorinţei de a-şi legaliza activităţile economice şi de a achita, corespunzător, impozite, respectivul contribuabil trebuie să suporte cele mai severe sancţiuni legale, pînă la sistarea deplină a activităţii de antreprenoriat.

În cadrul întrevederii cu funcţionarii fiscali ai IFS raionale, Ion Prisăcaru a accentuat necesitatea combaterii hotărîte a fenomenului corupţiei, audienţa fiind informată despre Proiectul de lege privind modernizarea şi eficientizarea SFS.

În urma schimbului de informaţii, s-a constatat că angajaţii structurilor raionale ale FISC-ului au identificat multiple căi de optimizare a activităţii SFS şi au solicitat ca specialiştii în metodologie ai IFPS să se deplaseze în teritoriu, pentru a se informa din prima sursă despre problemele din activitatea cotidiană, dar şi despre soluţiile identificate pentru rezolvarea acestora.

De sărbători fără cozi la trecerea frontierei

Traficul la punctele de trecere în posturile vamale, în perioada sărbătorilor pascale, va fi simplificat, însă procedura va fi mai riguroasă, anunţă Serviciul Vamal.

Măsurile luate de vameşi au drept scop evitarea formării rîndurilor de persoane şi a mijloacelor de transport, precum şi să reducă timpul de aşteptare în posturile vamale.

Potrivit sursei, pentru a preîntîmpina aglomerările, va fi suplimentat numărul colaboratorilor punctelor de trecere a frontierei, atît pe sensul de intrare în ţară, cît şi pe cel de ieşire.

Totodată, pe segmentul transnistrean vor fi întreprinse acţiuni de simplificare a controlului vamal în cadrul posturilor interne cu suplinirea colaboratorilor vamali şi efectuarea unui control vamal selectiv.

De menţionat că, anul trecut, în perioada sărbătorilor de Paşti la frontiera de stat au fost înregistrate peste un million de traversări de către persoane, dintre care circa 694 de mii au fost moldoveni.

Cod roşu în cinci aeroporturi din Europa din cauza virusului Ebola

Virusul Ebola, care a făcut deja aproape 100 de morţi în Guineea şi Liberia, se răspîndeşte rapid şi se pare că a ajuns şi în Ghana, Sierra Leone, Senegal şi Mali, fiind vorba de o epidemie fără precedent.

Mai mult, se pare că riscul de răspîndire a virusului ameninţă chiar şi Europa. Astfel, autorităţile au decretat cod roşu în cinci din principalele aeroporturi europene pentru zborurile din Africa: Paris, Bruxelles, Madrid, Frankfurt şi Lisabona.

Ebola provoacă febră hemoragică, cu o rată de mortalitate care poate fi de 90%. În prezent, nu există nici un vaccin sau tratament împotriva acestui tip de febră hemoragică.

Aniversări

Recent, şi-au aniversat ziua de naştere: **Ina Jimbei**, master în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Maria Tertea**, judecător, Căuşeni; **Dumitru Mîrzenco**, vicepreşedintele Judecătoriei Străşeni; **Gheorghe Muntean**, judecător, JCC; **Igor Mînăscurtă**, judecător, Ciocana; **Oleg Cojocari**, judecător Criuleni; **Ion Popescu**, preşedintele Judecătoriei Sîngerei; **Vasile Macrinici**, judecător, Rezina.

Mult stimaţi omagiaţi, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile, întru bunăstarea societăţii noastre.

Vă dorim să aveţi parte, de acum încolo, doar de împliniri şi realizări care să vă întregească deplin fericirea.

La Mulţi Ani!

membrii Consiliului de administraţie al Uniunii Juriştilor, Echipa *Dreptul* şi *Revista Naţională de Drept*

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămîne alături de Dvs.

Alimente miraculoase pentru organismul tău

Toată lumea se gîndeşte la iaurt cînd spui „probiotice", fără să ştie că mai există multe alimente surprinzătoare şi pline de bacterii benefice tractului intestinal. Vezi care sînt şi nu le uita cînd faci cumpărăturile.

Mazărea proaspătă

Pînă recent, mazărea nu era pe lista cu alimente probiotice, dar studiile din ultima vreme arată că această legumă delicioasă conţine nişte bacterii probiotice care cresc imunitatea. Mai exact, Leuconostoc mesenteroides din mazăre creşte nivelul de anticorpi IgA, localizaţi în stomac şi căile aeriene. Cu alte cuvinte, mazărea te ajută să lupţi cu infecţiile din gît şi plămîni, dar şi cu bacteriile rele care îţi deranjează stomacul şi digestia.



Ciocolata neagră

În afară de faptul că este delicioasă, ciocolata neagră poate transporta mult mai bine bacterii probiotice în intestin, prin organism. Procesată la temperaturi mult mai joase decît alte sortimente, ciocolata neagră poate fi îmbunătăţită cu multe feluri de bacterii bune pentru organism. Un studiu recent a arătat că bacteriile bune din ciocolata neagră au supravieţuit pînă în intestin în proporţie de 91-80%, în timp ce probioticele din lapte au ajuns intacte în proporţie de doar 20-31%.

Ceai Kombucha

Un tonic foarte popular în China, ceaiul Kombucha se face, de fapt, dintr-o ciupercă probiotică plină de proprietăţi benefice. Promovat recent în magazinele cu produse bio şi organice şi în farmaciile naturiste, ceaiul din ciuperca minune chinezească va fi vedeta anului 2015 în materie de vînzări şi popularitate, potrivit unor estimări ale specialiştilor.

Varză murată şi alte murături

Bogate în vitamine şi minerale, varza murată şi alte legume fermentate conţin mai mult de patru tipuri de bacterii bune pentru stomacul şi intestinele tale. Dacă vrei o digestie sănătoasă, fără probleme şi blocaje, varza murată este soluţia naturală şi gustoasă. În plus, studii recente arată că varza murată în special şi murăturile în general conţin bacterii care ar reduce riscul de boli cardiovasculare şi chiar ar avea efect în cazul unor tipuri de cancer. Atenţie, însă, dacă luaţi varza murată de la magazin, aveţi grijă să nu fie pasteurizată, deoarece procesul de sterilizare ucide bacteriile bune.

Ce spun unghiile despre sănătatea ta

Imperfecţiunile unghiilor dezvăluie multe despre starea sănătăţii tale. Probabil ca nu dai mare importanţă acestor mici detalii, însă trebuie să mergi la un dermatolog dacă par a avea o problemă.

Starea unghiilor poate fi un semn de alarmă pentru boli precum hepatita sau afecţiunile cardiace. Unghiile pot semnala o afecţiune locală, precum o infecţie sau o boală ca anemia sau lupusul.

Cîteva semne ale unei afecţiuni serioase:

- culoarea albă a unghiilor indică afecţiuni ale ficatului, precum hepatita;
- unghii jumătate, albe jumătate roz indică afecţiuni ale rinichilor;
- unghiile prea roşii indică afecţiuni ale inimii;
- unghiile care par şterse indică anemie.

Sfaturi pentru unghii sănătoase şi puternice:

- curăţă şi usucă unghiile permanent;
- nu îţi roade unghiile;
- hidratează mîinile zilnic;
- nu îţi scoate colţurile adînci singură;
- evită soluţiile care conţin acetone;
- dacă te duci des la manichiură, ia cu tine propria trusă pentru unghii;
- dacă ai unghii artificiale, verifică în permanenţă culoarea lor, dacă au o tentă verzuie, înseamnă că este o infecţie;
- mănîncă echilibrat;
- nu îndepărta cuticulele şi nu curăţa prea adînc sub unghie, te poţi infecta.

Caleidoscop

Lacrimi de bucurie pentru o femeie din SUA. A reuşit să audă pentru prima dată la 40 de ani

Moment extrem de emoţionant pentru o femeie din America. Ea aude pentru prima oară la cei 40 de ani. Femeia suferă de Sindromul Usher şi s-a născut surdă. După o operaţie de implant, a reuşit să audă pentru prima dată în viaţă. Emoţiile au copleşit-o şi a izbucnit în lacrimi.

La 20 de ani, femeia a început să aibă şi probleme de vedere, din cauza bolii. Recent, însă, a trăit o experienţă care i-a schimbat viaţa. La mai bine de o lună de la operaţie, medicul său i-a pornit aparatul şi a început să numere zilele săptămînii.

După ce a reuşit să se mobilizeze, femeia a mărturisit că propria voce i se pare ciudată şi că este cea mai emoţionantă experienţă pe care a trăit-o vreodată.

Gestul uluitor al unui copil de doi ani. Cum şi-a salvat mama de la moarte

Un băieţel de numai doi ani din Anglia a apelat numărul de urgenţă 999, după ce mama sa a leşinat şi nu mai reacţiona. Medicii care au consultat-o au declarat că femeia suferea de o afecţiune care s-ar fi agravat dacă nu ar fi ajuns la spital.

Micuţul le-a spus operatorilor de la capătul firului că mama sa este pe podea şi că „doarme". Pentru că Serviciul de urgenţă din zona respectivă este dotat cu un sistem care poate localiza apelul, dacă el a fost realizat de pe un telefon fix, o ambulanţă a fost trimisă de urgenţă la adresa părinţilor copilului din satul Barrow upon Soar, Leicestershire.

Femeia a fost dusă la spital şi supusă, de urgenţă, unei operaţii.

Nu ai să crezi, dar există un miros care îndepărtează foamea

Un studiu recent a dezvăluit o nouă metodă care poate fi folosită pentru a diminua apetitul şi pentru a reduce numărul de calorii acumulate.



Mirosul de mentă te duce cu gîndul la sărbători, iar acest lucru poate reprezenta un avantaj pentru talia ta. Astfel, cîteva momente în care miroşi puţină mentă te vor ajuta la reducerea foamei şi la micşorarea aportului de calorii.

Cercetătorii de la Universitatea Wheeling au realizat un studiu la care au participat mai mulţi voluntari care au mirosit menta o dată la două ore, timp de cinci zile. La finalul studiului, participanţii au explicat că apetitul culinar a scăzut semnificativ, iar cantitatea de calorii acumulate a fost cu 3458 mai mică decît în mod normal. Astfel, cercetătorii au descoperit că mirosul puternic de mentă distrage atenţia, iar dorinţa de a mînca se diminuează. Acest studiu susţine cercetările anterioare care au arătat ca sportivii care miros mentă sînt mai motivaţi şi mai energici.

Inovaţii spectaculoase. Vor apărea copacii care vor înlocui iluminatul stradal

Primii copaci bioluminiscenţi ar putea înlocui iluminatul stradal într-un viitor apropiat, afirmă un cunoscut artist şi cercetător olandez. Acesta consideră că viitorul artei şi designului va fi marcat de inovaţii spectaculoase.

Acest artist-designer-arhitect olandez a creat o serie de proiecte inovatoare în domeniul esteticii, de la sisteme de aspirare uriaşe care vor fi create pentru a eradica smog-ul şi pînă la articole vestimentare „inteligente" care devin translucide atunci cînd posesorul lor le poartă. Cel mai recent proiect al său vizează înlocuirea iluminatului public cu plante bioluminiscente.

Daan Roosegaarde speră să folosească biomimetismul pentru a transforma copacii plantaţi în oraşe în surse de lumină pentru trecători. Inspirîndu-se din capacităţile luminiscente ale unor meduze, ciuperci şi licurici, Daan Roosegaarde şi cercetătorul Alexander Krichevsky de la State University of New York au iniţiat deja acest proiect, combinînd ADN-ul unor bacterii marine luminiscente cu cloroplastele unor plante de interior.

Plantele strălucitoare în întuneric obţinute astfel la scală mai mică vor putea fi utilizate ulterior ca bază a unui proiect de proporţii mai mari – folosirea copacilor din oraşe pentru a înlocui sistemul de iluminat stradal.

Adresa redacţiei: MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.

DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei.

Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.

Tiparul executat la tipografia USM. Indice – 21596

Tiraj 4600 Com. 49/14